

Sygn. akt I C 800/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR del. Michał Jank

Protokolant : st. sekr. sąd. Aneta Graban

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2016 r. w Gdańsku, na rozprawie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko P. C.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda J. J. na rzecz pozwanego P. C. kwotę 3617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powód J. J. w pozwie skierowanym przeciwko P. C. domagał się zasądzenia kwoty 80.000 zł wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż domaga się zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych przez pozwanego, wyznaczonego dla powoda jako pełnomocnik z urzędu w sprawie II Kp 850/09 celem sporządzenia subsydiarnego aktu oskarżenia w sprawie Ds.(...) Prokuratury Rejonowej w W.. Powód twierdził, że po wyznaczeniu pozwanego jego pełnomocnikiem, zwrócił się do niego z prośbą o spotkanie lecz pozwany prośby tej nie spełnił, nie wniósł aktu oskarżenia. Zdaniem powoda, pozwany naruszył zasady etyki zawodowej i powszechnie obowiązujące przepisy prawa oraz naruszyła dobra osobiste powoda okazując mu brak szacunku.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że 3 marca 2010 r. został poinformowany o ustanowieniu go pełnomocnikiem powoda w sprawie II Kp 850/09 Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim. Niezwłocznie złożył wniosek o zwolnienie go z tego obowiązku, co zostało uwzględnione, o czym pozwany został powiadomiony zarządzeniem z 9 marca 2010 r. Zaprzeczył, aby powód kontaktował się z pozwanym w celu umówienia spotkania, kwestionował, aby jego zachowanie nosiło znamiona bezprawności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z 2 marca 2010 r. wydanym w sprawie II Kp 850/09 Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim ustanowiono pozwanego P. C. pełnomocnikiem z urzędu powoda J. J. celem sporządzenia subsydiarnego aktu oskarżenia.

Pozwany o powyższym dowiedział się na skutek pisma Sądu z 3 marca 2010 r.

/dowód: postanowienie z 2.03.2010 r. - k. 124 akt II Kp 850/09; pismo z 3.03.2010 r. - k. 31/

W dniu 5 marca 2010 r. pozwany złożył wniosek o zwolnienie go z obowiązku reprezentowania powoda w sprawie z uwagi na konieczność podjęcia czynności poza miejscem pracy i miejscem zamieszkania pozwanego.

Zarządzeniem z 9 marca 2010 r. zwolniono pozwanego z obowiązku świadczenia pomocy prawnej na rzecz powoda w sprawie II Kp 850/09.

/dowód: pismo z 5.03.2010 r. - k. 126 akt II Kp 850/09; zarządzenie z 9.03.2010 r. - k. 32; zeznania pozwanej - k. 108-110/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy oraz dokumentów w aktach II Kp 850/09 Sadu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim. Prawdziwości i autentyczności tych dokumentów strona powodowa nie zakwestionowała, a Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im waloru wiarygodności i mocy dowodowej. Z tych względów oparł na nich ustalenia w zakresie stanu faktycznego sprawy. Podkreślić też należy, iż znaczna część tych dokumentów stanowiła dokumenty urzędowe.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód dochodził w niniejszym postępowaniu zadośćuczynienia za naruszenie przez pozwanego jego dóbr osobistych, co miało wyrażać się w braku kontaktu z powodem oraz niesporządzeniu aktu oskarżenia, przez co miał okazać brak szacunku względem osoby powoda a w konsekwencji naruszyć jego dobra osobiste .

Zgodnie z art. 448 kc, w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W doktrynie utrwalony jest pogląd, że art. 448 kc obejmuje naruszenie każdego dobra osobistego w rozumieniu art. 23 kc, jest więc przepisem szczególnym, uzupełniającym regułę ogólną, wyrażoną w art. 24 kc. Nie budzi też wątpliwości, że podstawą roszczeń z art. 24 § 1 kc jest sama tylko bezprawność działania sprawcy. Brak wyraźnej wzmianki w art. 448 kc o winie jako koniecznej przesłance roszczenia pieniężnego mogłby więc uzasadniać, prezentowane w literaturze stanowisko, że bezprawność naruszenia dobra osobistego jest konieczną, ale i wystarczającą przesłanką tego żądania. Pogląd ten nie znalazł jednak aprobaty w wypowiedziach większości autorów, którzy uznają, że art. 448 kc może znaleźć zastosowanie tylko w razie zawinionego naruszenia dóbr osobistych. Autorzy ci podnoszą, że gdyby ustawodawca chciał, aby uwzględnienie żądania pieniężnego zależało wyłącznie od bezprawności naruszenia dobra osobistego, wówczas umieściłby tę instytucję w części ogólnej prawa cywilnego (w obrębie art. 24 kc). Podzielając powyższy pogląd należało stwierdzić, że zachowaniem wywołującym szkodę, w tym wypadku niematerialną, jest więc zawinione, bezprawne działanie sprawcy, pozostające w adekwatnym związku przyczynowym z powstałą szkodą.

W ocenie Sądu powód nie wykazał zgłoszonego roszczenia tak co do zasady, jak i co do wysokości.

Zgodnie z treścią art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 kpc). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową

powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (orzeczenie SN z 28.04.1975 r., sygn. akt III CRN 26/75).

Przede wszystkim wskazać należy, iż powód nie wykazał, w jaki sposób miałyby dojść do naruszenia jego dóbr osobistych, w szczególności, by zachowanie pozwanego było wobec niego lekceważące. Stanowisko powoda opiera się na twierdzeniu, że pozwany nie spełnił prośby powoda o spotkanie. Powód nie wykazał jednak, aby domagał się takiego spotkania, pozwany zaś zdecydowanie temu zaprzeczył. Co więcej, zdaniem Sądu nawet gdyby do spotkania z powodem celem omówienia sprawy rzeczywiście nie doszło, nie stanowiłoby to samo w sobie wyrazu braku szacunku wobec powoda. Takie spotkanie nie byłoby bowiem niezbędne dla prawidłowego wywiązania się pozwanego z obowiązków pełnomocnika. Ocena celowości wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia wymaga analizy aktu sprawy i stanowisko powoda wyrażone w toku osobistego spotkania z pełnomocnikiem merytorycznie nic nie wnosi. Tym samym pozwany w oparciu wyłącznie o akta sprawy byłaby w stanie dokonać rzetelnej oceny zasadności wniesienia skargi.

Zasadniczą jednak kwestią pozostaje fakt, iż pozwany niezwłocznie po powzięciu informacji o ustanowieniu go pełnomocnikiem z urzędu złożył wniosek o zwolnienie go z tej funkcji. Wniosek ten był uzasadniony w świetle obowiązujących przepisów i został uwzględniony. Pozwany był więc pełnomocnikiem powoda jedynie przez sześć dni. Nie można wymagać od pozwanego, aby w przez tak krótki okres czasu zorganizował spotkanie z powodem, a tym bardziej sporządził akt oskarżenia.

Z powyższych względów Sąd uznał, iż działanie pozwanego nie było ani bezprawne, ani tym samym zawinione, w związku z czym brak jest podstaw do uznania, że wskutek bezprawnego zaniechania naruszył on dobra osobiste powoda.

Na marginesie wskazać należy, iż działanie pełnomocnika wyznaczonego z urzędu wbrew oczekiwaniom reprezentowanego samo w sobie nie stanowi działania bezprawnego. Adwokat, wykonując zawód, obowiązany jest zawsze kierować się prawem. Żadne okoliczności pozaprawne, nie mające bezpośredniego związku z obiektywnie ocenionym stanem faktycznym sprawy, albo wyrażone przez kogokolwiek polecenia, czy wskazówki, nie zwalniają adwokata z obowiązku rzetelnego i uczciwego wykonywania czynności zawodowych. Od adwokata wymaga się nieulegania wpływom - zwłaszcza tym, które mogą wynikać z jego osobistych interesów lub nacisków z zewnątrz. Adwokat powinien unikać wszelkich ograniczeń własnej niezależności i nie może odstępować od zasad etyki w celu spełnienia oczekiwań klienta, sądu lub osób trzecich.

Tym samym powód nie może zarzucać pełnomocnikowi wyznaczonemu z urzędu podjęcia czynności zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa, lecz sprzecznej z oczekiwaniami reprezentowanej strony, o ile decyzja pełnomocnika wynika z rzetelnie przeprowadzonej analizy. Zgodnie z art. 6 kc ciężar dowodu, by ta ostatnia okoliczność nie miała miejsca, spoczywa na powodzie i nie została w toku niniejszego postępowania wykazana.

Mając na uwadze powyższe okoliczności faktyczne i prawne Sąd oddalił powództwo na podstawie art. 448 kc a contrario w zw. z art. 24 § 1 kc a contrario, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc. Powód, który był zwolniony od kosztów sądowych w całości, przegrał proces, wobec czego został zobowiązany do zwrotu stronie przeciwnej poniesionych przez nią kosztów procesu, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.617 zł, których wysokość ustalono na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 489), powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.